

SZERKESZTŐI IRODA:

Belkírály-utca 16. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények
ezimendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Vidékire postán, vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 ft.	Negyedév	4 ft.
Félévre	8 ft.	Egy hónap helyben . .	1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik az „Ellenzék” mindennap, a vasár- és ünnepnapok kivételével.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvár, Belkírály-utca 16. szám.

A HIRDETÉSI DIJAK

alku után állapítottak meg. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt nyújt
a kiadó-hivatal.

Nyitott cikkeket

gármond sora után 20 kr. fizetendő.

A vármegye szervezkedik.

— Két cikk. —

II.

A demokratikus tultengés egészen félreismerte a vármegyei intézmény természetét. Önkormányzatunknak e pártatlan formáját megélhetési asyllummá tette a vagyonatlanok számára. A tisztviselőkhöz nem kerestett más kvalifikációt, mint a tudást; a tudást iskolai bizonyítványok alapján. Ezen a csapás egy egész áramlat fejlődött ki. Szegény emberek gyermekei tömegesen foglalták el a gymnasiumok és jogi fakultások padjait. Eszükbe sem jött erdősnek, bányásznak, gépésznek, ügyvédnek, mesterembernek, kereskedőnek, uradalmi tisztnek nevelni gyermekeiket, hanem adtak nekik ugynevezett „magasabb műveltséget”, amolyan félképzést, mely arra utalta őket, hogy kezökben a bizonyítványokkal a legjogosultabb követelményeket támaszkodjanak a község, a vármegye és az állam irányában. Egy egész kaszt keletkezett ekként, a soi-dissant szakemberek kasztja. . . erkölcsi és vagyoni függetlenség nélkül.

Nem az a baj, mit Grünwald mond, hogy a magyar vármegye nem ugyanazon önkormányzati forma, mint az angol county, mert a vármegye közigazgatási testület, a mely politikai, míg a county végrehajtó szerv, a mely adminisztratív. Mindegy nekünk, akár hasonlítunk a countyhoz, akár nem. A baj az, hogy kasztjára fejlődött a megyei tisztikar. Ez a kaszt, megrontotta a county szellemét is, miként megrontotta a vármegye szellemét.

Mihelyt kaszt fejlődik, az érdekek áthelyezkednek a dologról az emberekre s többé nem a vármegye jön tekintetbe, hanem a hivatalnok. „Fizetésünk csekély; megélhetésünk nem biztos.” Így lesz célja az eszköz. Évek óta abban keresik a vármegye reformját, hogy a tisztviselők műveltségi igényeikhez képest díjazassanak s biztosított életmódhoz jussanak a vármegye útján. Ez a kvalifikációs törvény magyarázata, ezért van országosztó atöprekés nyugdíjalapok teremtése iránt, ezért mondják lejártnak a választási rendszert, ezért akarják sokan az élet-hossziglani választásokat vagy pedig a kinevezéseket életbe léptetni.

És a vármegyei tulajdonképeni önkormányzati eleme, a falukon élő birtokos osztály, megfoghatatlan resignatioval nézi, hogy e divatos áramlat iszapja miként temeti be lassan-lassan az öncselekvés minden képességét. Nem jut eszébe sorakozni, s kellő erélyvel kimondani, hogy fenn kívánja tartani

a vármegye a maga önkormányzati lényegében, s mivel fenn kívánja tartani, tehát hivatalnokai állásait tisztviselőnek tekintti és nem üzletnek — hazafias kötelességnek és nem kenyér keresetnek. Így volt ez régen is s lehetne így ezután is, mert az a földbirtok, melynek jövedelme a csekély fizetéseket pótolta, ma sincsen bele süllyedve a föld gyomrába. Gazdát cserélt igen sok helyen — demegvan azért a birtok is, a gazda is.

Nem kell megijedni a divatos jel-szavaktól. Ezek — úgy mondják — aristokratikus nézetek. Ép oly felületes mint tarthatatlan jelszó ez. Miért volna aristokratikus? Hiszen az aristokratia kiváltságot jelent; már pedig senkinek sem kiváltsága az, hogy vagyona legyen; mindenki előtt nyitva áll a vagyonszerzés útja.

Vagy talán azért aristokratikus, mivel a választásokat bizonyos osztályra szorítja? De hiszen ez nem igaz, mert nem kívánjuk azt, hogy törvény által tiltassék el a konkurrenciától a vagyonatlan. Ha ez aristokratikus színt ad a megyének, akkor a kvalifikáció is azt ad — mert a különbség a kettő között csak annyi, hogy az egyik csak az értelmet, a másik a vagyont is képesítési feltételnek deklarálja.

A miről beszélünk, az nem pusztán elmélet, s most midőn a vármegyei szervezkedik, tisztifizetéseket állapítanak meg s előkészületeket tesznek az általános tisztújításokra, nagyon is aktuális jelleggel bír e tárgy. Ebből áll a kérdés lényege, mely körül manapság a vármegyei pártok sorakoznak. Akarva nem akarva, öntudatosan vagy öntudatlanul két különböző áramlat keletkezett, s mind a kettő medret vájt magának a vármegye közéletében.

Egyik a hivatalnokok pártja; a másik a földbirtokosok pártja.

Az már kaszt, mely védelmezi egyéni érdekeit; ez csak párt, mely védelmezi az önkormányzat érdekeit. Egyik jó ellátásra törekszik, másik jó igazgatásra. Egyik a hatalmat tartja kezében, másik az erőt.

Akármiént széppíthetik a dolgot, nem szenved kétséget, hogy a vármegyei burocracia kifejlődött. Látható ez minden megyénél, mely tavaszi közgyűlést már megtartotta. Szerencsére az is látható, hogy az önkormányzat tulajdonképeni eleme kezd ébredezni.

„Több szolgabírói járás, hogy jobb adminisztráció legyen” — ez az egyik fél álláspontja; „kevésbé járás, hogy több fizetés jusson” — ez a másik fél álláspontja.

A különbség elég szembeeszkő. A

felek eléggé megküzdöttek felette Kolozsban, Maros-tordában, Hunyadban, Alsófehériben és majd mindenütt.

A második kérdés összefügg az előbbivel. „Megtartani a fizetési status-quot” — így akarják az önkormányzat hívei; „fölemelni a fizetéseket”, ezt akarja a kaszt.

Mindkét álláspont a fejlődés természetes rendjének a következménye. A tisztviselő azt mondja, én vagyok a cél. . . jóllehet akarok; a másik fél azt mondja: eszköz vagy, nem te vagy szegénységben hanem az önkormányzat, ennek adok segélyt és nem neked.

Minden esetben az utóbbinak van igaza, mert a vármegyei intézmény legnagyobb kalamitása, hogy azt az újabb időben megélhetési forrásnak tekintették. Ez e telfogás ellenkezik az önkormányzat természetével.

Magunk végezzük a magunk ügyeit. Ez mindenkinek joga, és mindenkinek kötelessége. A joggyakorlás előnyeit a kötelesség teljesítés terheivel vásároljuk meg. Az alku egészen természetes s a kötés egészen igazságos. „Do ut des. . .” Teljesen megegyezik a kereslet és kínálat törvényeivel. Adok jogot s viseld érte az aequivalens kötelességet; vagy pedig terhet róvok rád, de megfelelő jogélvezetben részesítek. Ez az önkormányzat, mely a maga eredeti tisztaságában nem tűrhet meg fizetéseket. De a munka szaporodásával bizonyos kötelességek teljesítését helyhez és személyhez kellett kötni. Ezen állandósított kötelesség teljesítés elvonja az egyént rendszeres keresetétől; azt tehát a mit e téren veszít, ki kell pótolni díjazással. Innen a tisztviselők és innen a fizetések. De kizárólagos és egyedül kenyérkeresetnek tenni a vármegyei tisztviselő állását, ez elfajulása az önkormányzatnak.

Elfajulás egyszer azért, mivel kivételtét az autonómiát egyik fő előnyéből, az olcsó igazgatásból; másodszor, mivel kasztot s így érdekek összeütközéseket teremt kormányzók és kormányzottak között; harmadszor kéregetőkké teszi a tisztviselőket, a kik teljesen odadobják egyéni függetlenségüket a konceznak.

A továbbiakról holnap.

— Az erdélyi görög-keleti román egyházkerület gyűlése múlt csütörtökön a közepetudóit törvényjavaslattal foglalkozott.

Róman Miron érsek előadta, hogy az ő magatartásáról a budapesti lapok, talán szándékosan, hamis hírt terjesztettek, midőn azt állították, hogy ő a javaslatot örömmel fogadta el. Igaz az, hogy ő szerkesztett módosítványokat, melyek elfogadása által a törvény a románokra nézve kielégítő szöve

virágos park; amaz háborgó tenger. Lám, ezzel itt holdvilágot élesztnek, azzal meg vihar támasztanak. Jól ismered; az a szegény Tamás odjua Lear-ben. Az meg a nizzai kártya-szalón Odette-ből.

Milyen ártatlan dolgok így az eszterhéj alatt, falhoz támasztva, nap sugar fényben, utca kövezeten, mikor a butorszállító tologatja őket, hogy elköltöztesse a nyári színházba. De minő szívet — lelket megindító csodák ezek, midőn mesteri kézre veszi őket Kovács Gyula, s buzgalmas lelkével közéjük leheli költői szívének ösereji indulatait.

Aztán mind kocsira kerülnek, a Makk hetes csárdá egyúttal a Forum romanummal, Essex börtöne a Nyáregi álom tündérkertjével, Szigetvár falai Cyprienne hamis chatouille-jével. Igazi demokraczia. Egyenlőség a butorszállító kocsin. Trónusok, palástok, parókák, vérpádok — egymásmellett és egymás téjén.

Egy pillanatig azt hiszed, hogy e sajtóságos költőzködésről, midőn megindulnak a bércek és kocsira kerülnek a városok, tárczát tudnál írni. De hited csak egy pillanatig tart — egy villámlás a távol láthatáron; aztán megint beborul minden, visszaeszel abba a nyughataltan nyugalomba, mely bandukolásra kényszerített s tárgytalan sétátat tovább folytatod.

A mint végigmész a Farkas-utczán, úgy tetszik, mintha a kövek közül régen eltűnt emlékek emelkednének föl. Némelyik csak árnylatban jelenik meg mint egy ködfá-

gezést nyert volna. Az általános vitánál elfogadta a javaslatot abban a reményben, hogy módosítványai a részletes vita során el fognak fogadtatni. Elő is adta ezeket, de egy stylaris módosításon kívül semmit sem fogadtak el. Ő megtette kötelességét, megtette, a mi erejétől felt.

Comsia Dem. előadó erre ezeket mondta: „Bármily fontos és nehéz a jelenlegi kérdés, ép oly sajnálatos is. Senki sem kételkedik fontosságáról; hogy nehéz, bizonyítja politikai helyzetünk; hogy sajnálatos mutatja azon tény, hogy a javaslat úgy szólván jalkiáltást keltett föl az ország egyik végétől a másikig. Tény, hogy ezen javaslat következtében legdrágább tulajdonunkat kell feláldoznunk s hogy törvény által biztosított jogaink nem vétettek tekintetbe.” Ezek után Comsia per longum et latum előadta a tényállást.

Legérdekesebb tárgya a gyűlésnek azon elfogadott határozati javaslat volt, melyet ugyancsak Comsia, a szervező bizottság előadói terjesztett be, a főgyűlésmegyei consistorium által a középiskolai javaslat ellen teendő lépésekre vonatkozólag.

Ezen határozati javaslat így hangzik: A zsinat örömdetes tudomásul veszi a consistorium által ezen ügyben tett lépéseket és sajnálja, hogy ezeket nem követte a kívánt siker, valamint hogy egy a mi népünkre oly veszélyes és káros törvényjavaslat elfogadott. A zsinat utasítja a hivottakat, hogy nemzeti egyházunk autonómikus jogainak megvédésére a szükséges lépéseket minél előbb tegyék meg.

Vonatkozóssal azon consistorialis határozatra, hogy a metropolita kéresek föl, miszerint a trón lépésünél ő felsége előtt adja elő a nemzet panaszait s kérje a javaslat szentesítésének megtagadását, azt javasolja a bizottság, hogy miután a javaslat már ő felsége előtt fekszik, s nincs idő a consistoriumi határozat keresztültelére, a metropolitának szabad kéz engedtessek, de kéresek föl, hogy minden lehetséges lépést ezután is tegyen meg.

E javaslatot egyhangulag elfogadták.

— A szerb egyházügyek. Angyelic patriarcha múlt szombatn este elutazott Budapestre. Itt időzése alatt látogatást tett Tisza Kálmán miniszterelnöknek és Trefort Ágoston vallásügyi miniszternek.

A Nemzet szerint az a hír, hogy a kormány akár őt, akár az újidei és temesvári püspököt meghívta volna Budapestre, hogy velük a congressus összehívása iránt „tárgyalásokat” folytasson, alaptalan; az újidei és temesvári püspökök, kik csak a cultuszminiszterrel érintkeznek, ezáltal még őt sem látták.

Ismeretes, hogy a szerb congressus választmánya elhatározta, a kormányhoz küldöttséget meneszteni, mely kéri fogja a congressus összehívását június 8-ikára. E küldöttség, melynek vezetője Zsivkovics, tagjai Maximovics Miklós orsz. képvis. és Szubotics János congressusi választmányi tag, e napokban fog feljönni Budapestre. A kormány csak akkor fog a congressus összehívásának kérdésével foglalkozhatni, ha előtte lesz a küldöttség által benyújtandó kérvény.

E congressus majdnem kizárólag azon terjedelmes, közel nyolcvan nyínyi operatummal fog foglalkozni, melyet a zsinat kidolgozott és melyet Angyelic patriarcha

tyolkép, másik plastikusan domborodik előtérbe, hányt-vetett életet sok ismerősökhöz. Emenek hangját ismered föl, amannak szöghaja emlékeztet mulandó idők elmúlt óráira.

Ugy érzed, mintha egy búvós lámpába pillantnál, hol gyermek éveidnek rég elmosódott epizódjai játszanak le.

Veled olvastam végig hős Toldit — emlékszel még, a csegettyűház deszkafalai közt? Neked versedet bíráltam az önképzőkör egy zajos gyűlésén. Te nagyon jól tudtad a matheizist, bizonyára nem szednek rá a kepe-fizetésnél. Töled kölcsön kértem volt egy Livius „szószedet-et” s azt hiszem, maig sem adtam vissza.

Emlékszel-e még?

Emlékszel-e a tánciskola virágbimbós örméire? Mi lett Józsiából, hová lett Dani? . . . tudod, mindig ő vágta laskára a szemeriai dobányt. Hát Imre a nagy szakállával, a kit Barbarossának hívtunk, éle még? Meghazasodtál? Hogyan — öt gyermek? De az lehetetlen . . . 18 éves volna már?

Az ember mintha sirhantok között járna. Minden föltalált ismerősénél egy halom emlék eltemetve, elfeledve.

Egyiket huszonöt év óta nem láttad, akkor nyúlánk gyermek volt, úgy kusztott a malomberek fűzfáin, mint egy vadmacska. Hogy megnőtt azóta! Keze megkérgesedett abban a nehéz munkában, mi a szegény kálynista papnak az ígéhirdetésből fennmarad; göndör haja gyéren szálalángozik megnőtt homlokán. „Az idő eljárá.”

már mintegy három hóval ezelőtt átadott a kormánynak. Ez az operatuum eddig a kormány részéről közvetlen érdemleges intézkedés tárgyát nem képezte, miután a zsinat egyoldalú információjával a kormány be nem érheti. A szerb egyház szervezete nek oly gyökeres átalakítását javasolja az, mely az 1869; IX. törvényezik gyökeres megváltoztatását tenné szükségessé. A szerb egyházautonómiát ezen törvény ugyanis úgy szabályozta, hogy a világi elemnek az egyházzal szemben domináló befolyást biztosított, amennyiben pl. 75 congressusi tag közt csak 25 egyházi van. Az Angyelic-féle operatuum meg akarja változtatni ezt az alapot és az egyházi elemnek sokkal tágabb tért akar a congressusban adni. Természetes, hogy a kormány ily nagy horderejű ügyben a congressus által képviselt világi elem meghallgatása nélkül végleg nem dönthet.

— Érdekes statisztikát állított össze nemrég Donnat Leo, belga statisztikus, az egyes európai államokban a had- és közoktatásügyi kiadások közti arányról, vagyis inkább aránytalanságáról. Donnat azáltal tette áttekinthetőbbé a viszonyokat, hogy kimutatta, az egyes államokban mennyi esik egy-egy főre a hadügyre és a közoktatásügyre évenként kiadott összegekből. Mint a táblázatból látható, Franciaországban majdnem huszszor annyit költenek a hadügyre, mint a közoktatásügyre; az arány legkedvezőbb Svájcban, ahol a két összeg majdnem egyforma.

Szeged város Kossuth Lajosnak.

Szeged város törvényhatósága tudva, levőleg elhatározta, hogy nagy hazánkiát 80 éves születésnapja alkalmából egy felirathat fogja üdvözölni. A felirat kiállítását lovag Posner Károly Lajos műintézetéből került ki s oly remekmunka, mely díszre válik a magyar iparnak. Az album természeti búkkfából készült tartályban nyugszik, melynek belseje a legfinomabb piros posztóval van kibélelve, fedele pedig metszett üveglap, melybe K. L. monogramm van beedve. Maga a felirat igen finom angol creme színű bőrbe van kötve s szélei valamint a négy sarka kék zománcu arany-bronz-szal vannak segélyezve. Közepén, arany alapon egy gyönyörű aquarell rajz látható, mely a szegedi városházát ábrázolja. Felirata: Szeged szab. kir. város Kossuth Lajosnak. A felirat gyönyörű kaligrafiaival van írva s hozzá 18 fénykép van mellékelve, melyek a rekonstrució-munkákat mutatják. Az album hátlapján aranyból készült cserkoszoruban ez áll: 1882. december 12-én.

A felirat szövege a következő:

Mélyen tisztelt hazánkia! Városunk újjáépítésének nagy munkája elmélyeszt bennünket, elfoglalva tartja elménket, szívünket, összes érzelmünket s legtöbbször észrevétlenül folynak le körülöttünk az események, de munka, hivatás, lelkesedés feladatunk iránt, a reconstitutio izgalmai nem feledtették el velünk, hogy évtizedek előtt,

A másik még most is vig cimbora. A nehéz élet úgy ment végig kedélyén, mint a nehéz Felhő a tő fölött. Csak addig látszott, a mig elvonult, de nyomot rajta nem hagyott.

Milyen furcsa is az: játszva, labdázva, jámbor tanárral inceskedve, szigorú tanártól félve, mint pajkos fiuk válni meg egymástól, aztán hirt sem hallva, szót sem váltva, egyszerre mint férfiak találkoznak, nehéz gondokkal megrakottan, az élet szélesei által meghányva-vetve. Mennyi kérdező valót tolu ajakadra. Szeretnéd tudni, mikor került szeme mögé az a hármás barázda; szívesen meghallgatnád, hogy mi festette hó fehérré a koromfekete hajszálát. Maradt-e benne a mosolygó gyermek édes eszményeiből valami? Meg van-e hite? Vannak-e eltemetett vágyai s élednek-e új reményei? Mivel váltotta meg a gondviselést az a drágán tartott cikkét, melyet tapasztalatnak nevezünk? Nyugalmadal, ifjúságával, vagy kedélyével?

Valjon lemosta-e lelkéről a visszavonult élet langyos melege mindazt a szépet, mit együtt tanultunk hazáról, függetlenségről, nemzeti dícsőségről, asszonyok erényéről, lányok szerelméről? vagy zivatáros volt talán élete, s a hanyódás, a vesztégek és a bizonytalanság meggyőződésévé érlelték hitét s jellemmé edzették akaratát?

Mennyi kérdőjele van a múltnak és mennyi kérdőjele támad a jövőnek? Valjon mi lesz a felelet és hol adja meg azt a végzet?

Garçon.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1883. május 18.

Tárgytalanul.

Olyan kellett minden, mintha az egész világ boreczete volna mártva. Ebeded nem esett jól, feketekávéban sok a cikoria, egész siestád el van rontva. Haza nem kívánczol, mert ott igen komor világ van. A dohányfüst beléette magát a butorokba, miként a hosszas szenvedés bele eszi magát az arcba; s az a néhány szál rezeda, mely ablakodban gyszol, ép oly kevésé üzi el onnan a füst-szagot, miként a vágaszaló szó nem képes elsimitani a homlok-redőket.

A munka nem fog, a heverés nem természetes, a társalgás sötétan s gondolataidnak nincsen központja. Vannak az embernek elzúllott napjai. A múlt nem fáj, a jövő nem biztat. Napok, melyek nem hagy-nak nyomot az életben; órák, melyek hosszasn tartnak mint az unalom s elszállnak emlékezetedből, mint a könnyű álmak.

Nem tudod, mit csinálj. Szomorú vagy, de nem tudnád megmondani bánatod okát; levert vagy, pedig sehonnán nem érkezett rossz hír számodra. Tépelődöl indok nélkül, sohajtozol ábránd nélkül, nyugtalanodol, sohtalan vagy. . . semmiért. Egyik helyről a másikkra kívánczol s midőn oda érsz, csodálkozva kérdés, hogy mit keresel te ott.

Szíved telve van meg nem magyarkozott vágyakkal, lelked telve van alakatlan re-

ményekkel, s poharad telve van örömmel. Valami bajod van, de nem tudod, hogy mi; félsz, de nem tudod, mitől; vársz, de nem tudod mit. Ugy érzed, mintha hibáztál volna; rossz sejtelmek gyötörnek; vádakkal terheled magadat, de nincsen a vádnak bizonyítéka s nincsen a mentségnek semmi érvelése.

A lélek téltlenségének igen sajátos neme ez. Sokan előérzetnek hívják, és talán nem ok nélkül. Lehet hogy az állat felül kerül ilyenkor az emberben. Az akarat-erő szétmállik, az öntudat foszlásnak indul, a cél homályban vész el, mert az a különös erő, mely álmunkban is lát, cselekszik és szeret, talán visszatért eredeti hazájába, mintegy föntartani az összeköttetést az egyén és a minden között.

Ebben a különös állapotban, midőn az embert bened csak a forma tartja meg, sétálni indulsz.

Hová?

Sehová és mindenüvé.

Ha megszólalna Rachel, kétségenkívül bandukolásnak nevezné.

Betérsz a városház alatt, keresztül metszed a Királyutczát, útközben megkínálnak egy Magyar Polgárral.

Tovább ballagsz. A színház oldalához óriási olaszfalak vannak támasztva; léczek-re feszített vászon, durván festve, megrepedezve, elporosodva.

Ah, hiszen ezek kulisszák! Ez itt egy városrészlet; az amott felhőfoszlány; emez

az események árja idegen földre sodorta el a haza egyik legnagyobb fiát, ki honszerelmével, hatalmas tehetséggel, nemzetünk életének folyamát, óriási erőfeszítéssel, a föltámadt szabadsági nagy eszmének megfelelő irányba terelte s a magyar állami élet fejlődésének új korszakát megteremté.

Azon kevesek, kik a magyar-állam épületét a legújabb korban felemelték, kik a nemzet életének és művelődésének vezetésében maradandó és döntő hatása munkálkodást végeztek, mind elköltöztek, mind nincsenek már az élők sorában, csak ön él még ősz hazafi, ki a nagy nemzeti események és átalakulások fénye által övezve, már életében dicsőült alakjává lett a nemzetnek, neve eszmévé változott, mely körül a haza érdekében teljesülendő vágyak s óhajok sorai fűződnek.

A hír, midőn hozzánk érkezék, hogy 80-ik évéhez jutott, benső megilletődéssel és mély megindulással időzék emlékének, mely elé távollétének és a mostanig nyúló új korszaknak hosszu 33 éve felejtető homályt nem vonhatott, önkénytelen rebegett ajkainkon a hála, hogy az Egek Ura e magas koron kívül, testi és lelki erejének teljességével ajándékozta meg!

Nagy hazánkfia! Midőn a 80 év sulya nehezedik sok küzdelmen kipróbált vállaira s az emberi életnek ezen, oly kevesek által elérhető határhoz jutott, midőn a nemzet siet életének e magas pontján önhöz küldeni üdvözlését, a mi lelkünk iselszányalt a napi gondoktól távol nyugatra önhöz, letegettünk a munka eszközeit s kegyellettfordultunk ön ősz hazafi felé e hontalanságának mostani kikötőjébe ezer és ezer szegedi kebelnek a hő szeretet és jó kívánságából eredő érzelmek közt!

S fűszállott mindnyájunk kebeléből a fohász, hogy a gondviselés drága életét hosszabítsa meg az emberi élet legvégső határáig, lássa el miként eddig bőven lelki és testi egészséggel, sok örömmel legyen részese, agg napjaira a megvigasztalódás nyisszon lelkéhez utat s ha az nincsen másképpen elvégezve, — mert hiszen a gondviselés utjai kifürkészhetetlenek, — szabadulhason fonkolt lelkére nehezülő azon sulytól, mely idegen föld rögéhez tartóztatja le s váljék lehetővé közös édesanyának, a szeretett haza keblére borulnia.

Isten örökjék drága életét!

Szeged sz. kir. város köztörvényhatósági bizottságának 1882 évi december hó 12-ik napján tartott rendszertint közgyűléséből szerető honfitársai és tisztelő hivei a törvényhatósági bizottság nevében Pálffy Ferencz polgármester.

KÜLFÖLD.

Francia- és Németország. Waddington, a francia köztársaság volt külügyminiszterét s jelenleg koronázási követét, mint Berlinből jelentik, úgy a császár mint a trónörökös és Bismarck hg. kitüntető szívélyességgel fogadták, a mi elég biztosíték arra nézve, hogy politikai küldetése teljesen sikerült. E misszió célja volt: meggyőzni Vilmos császárt és a birodalmi kancellárt, hogy a francia köztársaság békét akar és jó viszonyban igyekszik maradni a német birodalommal. Vilmos császár hír szerint kifejezte Waddington előtt, hogy örömmel látja őt s a maga részéről is nagy

fontosságot tulajdonít kormány ama törekvésének, hogy a jó viszonyt fentartsa Franciaországgal.

Waddington tudvalevőleg Dufaure kabinetjében a külügyi hivatal vezetője volt mint ilyen 1878-ban Szt.-Vallier gróffal együtt képviselte Franciaországot a berlini kongresszuson; innét van személyes ismeretsége a berlini vezérkörökkel. Akkor igen ügyesen tudta a görög kérdésben elfoglalt állásával a francia befolyásnak az őt megillető sulyt visszaszerezni az erópai koncertben, miért azt az érdemet tulajdonították neki, hogy ő vitte be újra a nagyhatalmak sorába Franciaországot. A mostani küldetést alig bízhatták volna eszerint jobb kezekre.

Olaszország. Az olasz képviselők-mara még mindig a belügyvitát folytatja s úgy látszik, el is tart még az pár napig. A tegnapi ülésen Bonghi folytatta tegnapelőtti megszakitott beszédjét és a külügyi politikáról kezdett beszélni. Szerinte a hármasszövetség homokra van építve, mert a három hatalom érdekei nem ugyanazok sem a földközi, sem a keleti tengeren. Olaszország nem tűrheti Franciaországnak Afrikában való terjeszkedését, Németországnak ellenben óhajtania kell, mert Franciaország győngyül általa a Rajna mellett. A legjobb lenne, ha Olaszország erős lenne és félénék tőle. A kormányának azonban mindenesetre gondoskodnia kell, hogy Olaszország teljesíthesse az elvállalt feladatát egészen s tartózkodás nélkül. A szónok háború kíván Olaszországnak, mert a háború szilárdítani fogja és meg fogja nyugtatni a közlekedési meret, a melyet Lissa és Custozza nyom. (Mozgás) A helyzet most olyan, hogy Depretis bebizonyíthatja, vajjon igazán nagy államférfi-e. A szónok ösztönösen kívánja neki, hogy tisztességgel kiállja az utolsó próbát.

Cairoi rendkívüli zavart beszédet mondott a párt életéről és annak jogosultságáról.

Nicoterie ismételte egy óráig tartó beszédében minden vádját, melyekkel eddig a kormányt elhalmozta, nevezetesen kár hoztatta Depretis eljárását, melylyel az irredentista mozgalmat elnyomni akarja. Depretis — mondta a szónok — nem tett eleinte semmit és csak azután avatkozott be, midőn a mozgalom már javában folyt. Ezenkívül a hatóságok eljárása nem mindenütt volt egyenlő. Ebben is nyilvánult a miniszter ingadozása. A szónok kérdi a minisztert, vajjon igaz-e az a hír, hogy ő tudomással bírt Oberdan utazásáról, de mégsem akadályozta meg, pedig ezzel megmentette volna egy balgának életét és saját magát megkímélte volna a kellemetlen helyzetbe jutástól. Végül felszólította a szónok Depretist, hogy nyíltan beszéljen, hogy valamennyi képviselő tisztába jöhessen lelkiismeretével.

Nicoterie beszédje heves üsszetűzésre szolgáltatott alkalmat közte, Morana és Finzi közt, de az elnök erőlyes közbelépése hamarjában véget vetett a vitaközlésnek.

Crispi magatartása nagy feltűnést okoz, mert miután előbb oly hevesen megtámadta a kormányt, utóbb a kormányt félig-meddig bizalmat szavazó napirendet indítványozott.

Összeesküvés a föld alatt.

Most hogy a főnixparki gyilkosok el-sejét már kivégezték, nem lesz alkalomszerűen elmondani egyet-mást ama szomorú katasztrófa előzményeiből, melynek egy éve Cavendish és Burke áldozatul estek s mely akkor az egész művelt világot izgatlomba ejtette.

1882. május 1-je volt, hogy Lord Frederick Cavendish kinevezetése ir miniszter-sajátos mozgalmat idézett elő Dublin-ban, melyből azonban csak a beavatottak voltak képesek a bekövetkezendő „eseményre“ következtetést vonni. Csoportok képződ-

tek az utcákon, de a kérdésre, hogy saját-képen mi történik, senki sem volt képes megnyugtató feleletet adni. Csak a „legyőzhetlenek“ titkos kabinetje ismerte az okot és okozatot. E kabinetnek nem volt állandó székhelye, mint pl. a landiga buraanának, hanem majd itt, majd ott merült fel s tünt el ismét, a nélkül, hogy a külvilág tudott volna róla.

Május 3-dikára forlót éjen egy green-streeti áruházzal pinczéjében tartott ülést a „kabinet“, nyolczan voltak tagjai, mind oly társadalmi osztályból, melyet közönséges bűntényekre nem igen tartanak képesnek; ők képezték az úgynevezett council-partyt (tanácskozó bizottság). Öten a legyőzhetlenek vezetői voltak s három vendégek Amerikából, még pedig a Londonban fogva levő Gallagher, Moony és Egan. Hallgatóság is volt; a „bizalmasok“ kis köre s a tanácskozó családjaiknak néhány nő tagja. A bizottságot körülállva, szivaroztak a jelen-voltak s csak suttogó hangon beszélve, lázas érdeklődéssel várták a történeteket. Egy-szer csak fölemelkedett James Carey (társai-mostai árulója) s a következő jellem-ző beszédet tartotta:

Barátaim, él még a landiga! S mégis akár nem élné, mert nem eszlelsz semmit. De mi élünk és élni fogunk, mert cseleztünk. Oly dolog történt, melynek igazi jelentőségét csak unokáink lesznek képesek felfog-ni. A kocka elvan vetve az angol kormány a mi szarnokaink felett s az ezen magas titkos törvényszék által kimondandó igazságos büntetés végrehajtása nem fog sokáig késni; a végrehajtók már kineveztek s csak az utolsó jeladást várják. Isten, a minden-hatóság, legyen könyörületes mindazok iránt, akik hozzá folyamodnak! Az ur Jézus Krisztus áldása, az atya Ursten szeretete s a Szentlélek közönsége maradjon velünk mindenkor. Amen.

S áhihatosan, mintha csak templom-ban volnának, mindannyian keresztet vetet-tek magukra.

Ezután beszélt „Numero Egy“, a titokteljes ismeretlen:

Nagy örömmel látom önöket, barátaim, ily szép számmal egybegyűlve, bár külön felhívást nem is kaptak; mert ma szent ügy-ről van szó, melyért életünk is készennek kell lennünk feláldozni. Vannak öök közt családapák, mint én, gyengéden szerető fiúk és rokonok. Mind a köteleiket a szívnek el kell ténniük, mielőtt azt mondhatnák, hogy a hazának szolgálnak. Krisztus urunk azt mondá: „A ki apját vagy anyját jobban szereti nálam, az nem méltó énhozzám“. Őök jól tudják, miért vagunk ma itt. Nem valamely világi élvezet hozott ide bennün-keket, de a hazafiság szenvedélye.

Ezután kitért a szónok, mennyi szabadságot raboltak el az irének s mennyi haszntalan kísérletet tettek ezek szabadságuk visszanyerésére; melyek után nem marad hátra egyéb, csak a gyors tett (quick execution.)

Vajjon annyira csalódtam volna önök-ben, hogy mint ifjú leány a férfi első érin-tésétől, ijednének vissza önök is a népakarat végrehajtására teendő első lépéstől? Szent Patrikra mondom, jobb volna akkor, ha soha sem láttak volna minket, mert mi saját táborunkban is meg szoktuk büntetni a habozókat. Minthogy kénytelenek vagunk nemzeti jólétünk utját erőszakkal egyenget-ni, nem szabad haboznunk mindenkéltől azok életét snjtani, kik bennünket szorón-gatnak. Őök ismerik az angol-szász szervi-lizmus e kreaturát. Az ítélet ki van rájuk mondva, Isten legyen nekik irgalmas! Mi ár-tatlanok vagunk, mert többször figyelmezt-tettük őket; de ők intéseinket semmibe sem vették, hanem leigáztak bennünket tovább is; pedig meg van írva a szent írásban: „Ha a jobb kezéd megbotránkoztat, mesd le, mert jobb ha egy tagod vessz el, sem mint egész tested.“ Mi csak annak akara-ját teljesítjük, a ki a hazaszeretetet szí-

vünkbe oltá. Azért tesszük ezt s nem le-szünk általa bűnösök.

Beszédét e szavakkal végezte: Living or dying, Ireland for ever! (Élünk vagy ha-lunk, éljen örökké Írország!)

Dörgő tetszés-zaj kísérte a szónok vé-gő szavait s következett a tervezett bűntény végrehajtására kirendelt egyének fölesketé-s. Ez egészen szinpadias jelenet volt. Fe-kete posztóval leterített asztalon a feszület alatt kék és revolver fektött. Az esküfor-ma, úgynevezett Stephenson-féle eskü, így hangzott:

Itt állok mennyei bírám előtt, a ki egy-szülött fia által, ki a halál hatalmát is le-győzte, az egész emberiségnek s így nekem is hirdette: „En vagyok a feltámadás és az élet.“ Azért én nem ösmerek félelmet, csak az én istenem irgalmát. Ebben bízva fogadom, hogy mint jó keresztény méltó utóda leszek annak, a ki népeért szenvedett és érzett, a ki keresztet feszítették és eltemet-tetett s harmad napra halottaiból feltáma-dott, hogy beteljesedjék a törvény, melynek zugolódás nélkül engedelmekedett mind ha-lálgi, egész a kereszt haláláig; fogadom, hogy ép oly engemes leszek ama törvénynek, mely nincs ugyan megírva, de él szívemben, a ha-zánkban való új hit apostolainak szája ál-tal kihirdetve.

Száradjon el minden tagom, lelkem örökké éjen a tisztító tűzben s már e földön szenvedjem el a pokol minden gyötrel-meit; szülőim, nagyszülőim, egész rokonsá-gom s utódaim a tizedik izzig legyenek egész életükre átkozottak, sem születésük, sem haláluk óráján ne essék rájuk az isteni kegyelem egyetlen sugára s a más világon örök kárhozat legyen sorsuk, melyért gaz-lelkemet nyomja a felelősség sulya: ha földi uraim parancsát nem követem, mert ők hazám nevében szólnak hozzám, melynek megszabadítására az én kezem is gyenge eszköz kell hogy legyen, miért semmitől sem szabad visszariadnom s ellenmondás nél-kül kell teljesítenem minden parancsot s an-nak tartalmát és végrehajtását titokban tar-tanom. Ezennel ünnepélyes fogadalmat tes-zek hát, a legszentebb nevére hivatkozva s a legszorosabb átkokat szórva saját fe-jemre, — hogy halálomig hi leszek Íor-szághoz! Isten engem úgy segéljen!

S balkezüket a bibliára téve, jobbju-kat esküre emelve, mindannyian ismételték: Untill death! Help me God! (Mindhalálgi! Isten úgy segéljen!)

Együlesen Thun Kelly, Robert Farall; Daniel Curley, James Mullett, Thomas Caffrey, Joe O'Brien, Smith, Kavanaugh, Fitzharries és Brady József, kit pünkösdi hétfőjén végeztek ki, tették le az esküt.

Parádi Kálmán jelentése

az erd. ev. ref. egyházkerület tanügyi viszonyairól.

Az egyházkerületben fenálló collegi-umok külső, statisztikai képét illetőleg — mon-dá a tanügyi előadó — e tekintetben majd-nem tökéletesen meggyeznek az 1881—82-ik iskolai év adatai a megelőző éveivel. A hét collegiumnál fenállott 23 elemi 48 gymnasiumi, 4 theologiai és 3 tanítóképez-dei (egy gyakorlóiskolával), tehát összesen 78 osztályban volt az 1881—82-ik iskolai évben 2604 tanuló, a megelőző évben pedig 2581. A gyarapodás N.-Enyed és Kolozs-vár collegiumaira esik. Szokatlan és feltűnő különbség mutatkozik az év elején beírtt és az év végén vizsgálatra állott tanuló-k számarányában, a mi nek szomorú oka a kedvezőtlen egészségi viszonyokban kere-sendő.

Örvendtes irányt vett a népességi moz-galom a szászvárosi Kün-collegiumban, a hol pár évvel ezelőtt feles számban voltak a más vallásúak és más nemzetiségűek, most azonban a magyar reform. tanuló-k száma je-lentékenyen túlhaladja a többiekét.

A tanuló ifjúság oktatását (a szabla-tanulókól kitélt magán tanítókat, az ista-ének és rajz segédanyagait nem számítva) 110 egyén végezte, a felügyeletet pedig egy-korolta a hét collegiumnál 31 gondnok.

A gondnoki és tanári karokat ez évben nagy veszteségek érték. Br. Kemeny István a nagy-enyedi főiskola főgondnoka; Jancsó Lajos és Sámí László kolozsvári rendes ta-nárok ez évben végeztek be érdemeikben ga-dag életüket; Décsy Károly az exegesea-theologiai tanára és Kiss Ferencz sz.-ulva-helyi történelemtanár, a 35 éven át folytatott tanításban kifáradva, — önként nyugalon-ba léptek.

A szabott időben szabályszerűen meg-tartott kövizsgálatokon megállapított ta-nulókbeli előmenetelt illetőleg osztályon-nyert a gymnasiumok 48 osztályában ös-szesen 1337 ifju és pedig: 28 százalék ki-tűnőt vagy jelest, 54 százalék elsőrendű, 17 százalék másodrendű. A 23 elemi os-tályban osztályozottak a zárvizsgálat alap-ján összesen 835 növendék, és pedig: 32 százalék részint kitűnőt, részint jeles, 49 sz-alak elsőrendű és 17 százalék másodren-dű fokkal. Papi hivatalra képesítetten kilo-száttartott 16 papjelölt néptanítói oklevél-vel 23 tanítójelölt.

Nyilvános rendes tanuló volt a hat collegium gymnasiumi utolsó osztályában összesen 113. Ezek közül érettnék nyilv-ánítottak 105, önkényit visszaléptek 1, vissza-vetettett 7. A deáki szigorlatra névess: volt a hat gymnasium 6-ik osztályában ös-szesen 136 ifju. Ezek közül felavattott 17, pótvizsgálatra utasított 8, osztályismét-lésre 11.

Az ifjúság erkölcsi magaviselete álta-lában jónak mondható mind a hét colle-giumban.

A gyűjtemények és iskolai szerelvé-nyek gyarapítása az e célra rendelkezé-s alatt álló évi átalányok arányában megfe-lőleg történt. Rendkívüli lépést tett e té-ren a kolozsvári collegium előjárósága az által, hogy a természetrajzi, a természeti és vegytani gyűjteményeket tetemes költsé-gel, részint egészen új, részint megbővített, átalakított és újonnan butorozott helyisé-gbe költöztette át. Ez által biztosította e becses gyűjtemények conserválhatását; lehetővé tette a didactica elveinek megfelelő módsze-res kezelést és oktatást.

Ami a tanuló ifjaknak nyújtott seg-lyek és javadalmak összegét illeti, kioszt-ott a hét collegiumban összesen: 23,340 ft 16 kr, 23 drb és. kir. arany, 24 véka g-bona és 5 drb érem.

Uj alapítvány gyűlt Kolozsvárt a Sámí László tanár koporsójára szánt kosztu-megváltásából, összesen 1318 ft. Ezen szegből ezer frtnak évi kamáját egy sz-génysorsu, jöreményű bölcselmi tanuló élvezi az ezer frtot meghaladó összeg kamáját pe-dig történelmi pályakétsékre fog érvényesí-ti kiutazni.

A m.-vásárhelyi collegium főgondnok-a dr. Antal László kir. tanácsos ez évben s 50 frtot ajándékozott a m.-vásárhelyi ne-zeleknari alap javára s így ö 11 év óta 500 frtal gyarapította az illető alapot. Hilt-brand József kir. törvény-széki bíró 1000 frtol szóló biztosítási okmányát a m.-vásárhelyi collegiumra ruházta. Néhai Koronai Lászlóné, született Mátyus Katalin orvosi-gyony, 1000 frtot hagyományozott „Koro-ka-Mátyus“-alapítvány és 250 frtot „Koro-ka-Albert“-alapítvány címén. Dr. Szász Béla, atyja id. Szász Károly nevére és emlékére jótékony cselekedet adományoz-ott 2000 névértékű frt. erd. földtehermentesí-tési kötvényből 200 névértékű frtot a m.-vásárhelyi collegiumnak ajándékozott jutalom-alapul. Dr. Jenei Viktor, szülőinek „Jenei-József és Zudor Rákhelnek“ nevére és em-lékére külfölből jótékony cselekedet adomány-ozott 2000 névértékű frt. erd. földtehermentesí-tési kötvényből 1000 frtot ajándékozott

A végzetes lilimok.

(Elain szerzőjétől.)

I.

(3. Folytatás.)

S miután lady Cumnort megcsókolta, most is lehajolt, hogy e kedves arcot meg-csókolja és e csók által a leány sorsa meg volt pecsételve.

— Ön nagyon szives hozzám — mon-dá a leány szeliden; s aztán lady Cumnor után sietett.

— A bemutatásoknak most már vége van, tehát mi is menjünk be — mondá Ross mosolyogva.

De sir Austen csak nevetett.

— Nem még fiam — mondá vidáman. A legfontosabb személy hátra van.

S Ross csak most vette észre, hogy egy másik kocsi is áll az ajtó előtt. S mi-dőn az „első elhajtott, a másodikkól egy köpczös természet asszony lépett le, egy gon-dosan betakargatott valamit tartva a kar-jaiban.

— Na fiam, — kiáltá Sir Austen, most lásd a nagy meglepetést! En nem csak anyát és nővért hoztam neked haza, hanem egy kis édes testvér. Mily büszke vagyok, hogy a kis fiamat bemutatathatom az én ked-ves nagy fiamnak!

Ross bámulva lépett vissza.

— Atyám — mondá — te nem tu-dattad velem, hogy egy másik fiad is van!

— Nem ám, — válaszolá nevetve sir Austen; ez újságot meglepetésül tartottam fel számodra. Hester azt mondta, hogy örül-ni fogsz rajta. És én hiszem, hogy örülsz.

Néz fiam a picizikének épen olyan arca van mint az anyjának és olyan szép arany haja.

Ross lehajolt a gyermekhez. A dajka felemelte a sürrő fátlyót, mely a gyermek üde kis rózsás arcát takarta.

— Tehát ez az én kis testvérem — mondá.

A gyermek kinyitotta szemeit, s bá-mulva nézett az ösmertelen arcra; s a picizny-ke ajkák mosolyra nyitlakt és e mosoly meg-nyerte az ifju szívét. Ross még lejebb ha-jolt s gyöngéden megcsókolta a gyermek arcát, s a dajka egy fiatalabb pesztonka kíséretében a házba lépett.

— Ugy-e fiam egész nagy családot hoztam? — mondá sir Austen nevetve. Na-gyon meg látszol lepetve.

— Valóban meg vagyok lepetve. En csak lady Cumnort vártam, a másik kettő-ről nem tudtam semmit.

— Mikor a kis Hugóm született, irni akartam s tudatni veled; de a feleségem azt mondta, hogy ne tegyem; azt mondta, hogy kellemetesebb meglepetés lesz ha egyenesen meglátod.

— És én valóban örülök kis testvé-remnek; de mégis jobb szerettem volna, ha valaki tudatta volna velem létezését. Olyan ügyetlennek érzem magamat, mintha volna

valami amit nem tudok megérteni. Hát te atyám örülsz a kis fiu születésén?

— Igen fiam, volt a válasz, nagyon örülök.

— Ugy hát, mondá Ross a régi sze-retetteljes modorával, én is örülök.

Azonban még is csudálkozott magában hogy lady Cumnor miért kívánta őt meg-lepni, és valami különös gyanta ébredt fel benne, hogy ezt nem jó indulatból tette.

— Olyan jól esik ismét itthon érezni magamat, mondá sir Austen midőn fiával a házba lépte körül tekintett. Mióta hazul-ról elmentem, nem láttam olyan szép helyet mely ezt megközelíthetné.

— Nagyon jó színben vagy, mondá Ross, atyjára nézve. Legalább tíz évvel fia-talodtál meg mióta nem láttalak.

— Nagyon boldog vagyok édes fiam, válaszolá sir Austen karját a fia nyaka körül fuvva. Anyádat szívem mélyéből sze-rettem, s midőn elveszítettem azt hittem hogy életemnek minden örömét, boldogságát a sirba temettem vele. Husz évig gyászol-tam drága halottamat, és e hosszu idő alatt sohasem néztem női arcra másképen, csak teljes közönyösséggel. Egyedül az Inezem emlékének és néked éltem.

— Tudod atyám, mondá az ifju egy-mely sohajjal, midőn eszébe jutott hogy milyen másképen fog ezután lenni.

— Midőn Hestert megláttam, folytatá sir Austen, úgy tetszett nekem mint ha a nap egy sötét fellegen tört volna keresztül.

Ross, én őt rögtön megszerettem. Nagyon szeretem nőmet, de érett férfikorom szerel-me nagyon különbözik azon szenvedélyes ér-zelemtől, mit jó anyád iránt éreztem. Az em-ber sohasem szerethet életében kétszer egy-formán, azonban Hestert és a kis fiamat nagyon szeretem.

E két derék férfi, atya és fiu nagyon szerettek volt egymást, s most szívők biza-lommal nyílt meg egymás előtt.

— Atyám, őszintén megvallom neked, mondá Ross s szép arca elhalványult a felindulás miatt, hogy midőn először hallot-tam házasságodról, rosszul esett, szerencsét-lennek éreztem magam miatt. Nem tudtam elviselni azt a gondolatot hogy az anyám helyét más nő töltse be. De ha te boldog vagy, igyekeznék fogok feleségedet szeretni.

— Ez a mondat hasonlít hozzád fiam, s nemes lelketed ösmerve, soha sem vártam tőled kellemetlenségeket.

Ekkor az ifju az atyja vállára tette a karját.

— Atyám, mondá komolyan, én nem tudom megérdemlem-e bizalmadat, nem va-gyok egészen tisztába magammal arra né-zve, hogy a kisebbik fiad iránt nem érke-e féltékenységet. Eddig mindig én voltam szí-vedben az első. Nem tudom hogy fog esni ha kis testvéremben vetélytársamat látom.

Sir Austen nevetett, de ajkai remeg-tek a felindulástól.

— Ross, te mindig az első leszel előt-

tem, válaszolá. És azt te tudod, érzed. A ha-baba testvéred soha sem lehet vetélytár-sad. Hallod? Ugy-e azok a Larehtottól ha-rangok? Milyen tisztán hallhatjuk! Jó el-jelnek veszem, hogy azon este midőn a le-ségemet és kis fiamat haza hoztam a kar-rásonyi ünnepet hirdető harangok azt mon-dák: „Békesség legyen a földön.“ Milyen boldog karácsonyom van nekem! Ross ismét fiatalnak érzem magamat, mintha azt érezném, hogy életem kezdődik, a helye-m, hogy végződik. Alig tudom elhinni, hogy az a jól megtermett magas erős férfi az én fiam.

— Nagyon örülök rajta — mondá Ross — A megbízásokra vonatkozólag je-lésitetted minden kívánságomat? — kérde-si sir Austen.

— Igen atyám; ámbár különösképen lá-lom, hogy haza jövedelednek az első év-jén vendégeket hivatál ebedre.

— Fiam — mondá sir Austen moso-lyogva — ha valaha megházasodol, meg-tesd is meg fogod látni, hogy nem minde-mi teheted azt, a mi neked tetszik. Hester is-dítványozta, hogy vendégeket hívjunk. Azt mondta, hogy csupán a családikör meg-megpróbáltatás lenne mindnyájunkra. Ne-m kérdeztem tőle, hogy miért monda, s ellen-vetés nélkül beleegyeztem kívánsá-gába.

(Folyt. köv.)

BARTHA MIKLÓS.

Bel és külföldi természetes Ásványos gyógyvizek és forrás termények legnagyobb telepe.

Van szerencsém a n. érd. közönségnek az 1883-ki időszakra most érkezett friss töltésű ásványvizeimet ajánlani.

Nagyobb rendeléseim által sikerült oly üzleti viszonyt kötni, melynek folytán a n. érd. vevőimnek ma már sokkal előnyösebb feltételekben részesíthetem.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Árjegyzéket kívánatra azonnal küldök.

A n. érd. közönség becses pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel

Csiki Lukács.

1. 28—50.

Kolozsvárt főtér gr. Teleki-ház.

PORSCHÉ FERENCZ mű-épület- és pléh-lakatos.

Ajánlom a helybeli valamint a vidéki közönségnek a legújabb műszerekkel ellátott és jól berendezett műhelyemet. Valamint mindenféle szakmához vágó munkák elkészítését u. m. műzárakat mindenféle rejték-zárakat, valamint kapu, ajtó és ablak felvasalásokat vert vasból, elkészítek vas rácsokat, sirkerítéseket, ugyancsak vas ágyakat, bélyegző vasakat, téglából rakott kemencéket felvasalás és vas tűzhelyeket.

A felváltat munkákat pontosan és mérsékelt ár mellett készítem el, miért is bátor vagyok a n. é. közönségnek az eddig is tanúsított pártfogását kérni.

Helybeli valamint vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan készítek el.

Lakásom Kolozsvárt, Belközép-utca 23. szám.

173. 20—25.

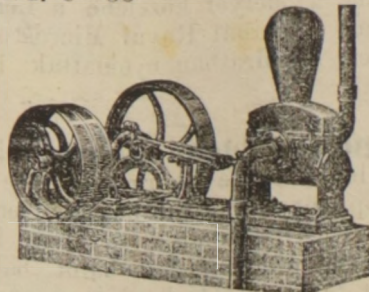
PORSCHÉ FERENCZ.

Kívánatra képes árajánlani bérmentve megküldetnek.

Nagy mennyiségű víz-emelésre, magán vízvezetékek, gőzmalomok, szeszgyárak, serfőződékek, gőz és zuhanyfürdők, gyárak ellátására általában ott hol gőzerő áll rendelkezésre, ajánlatos

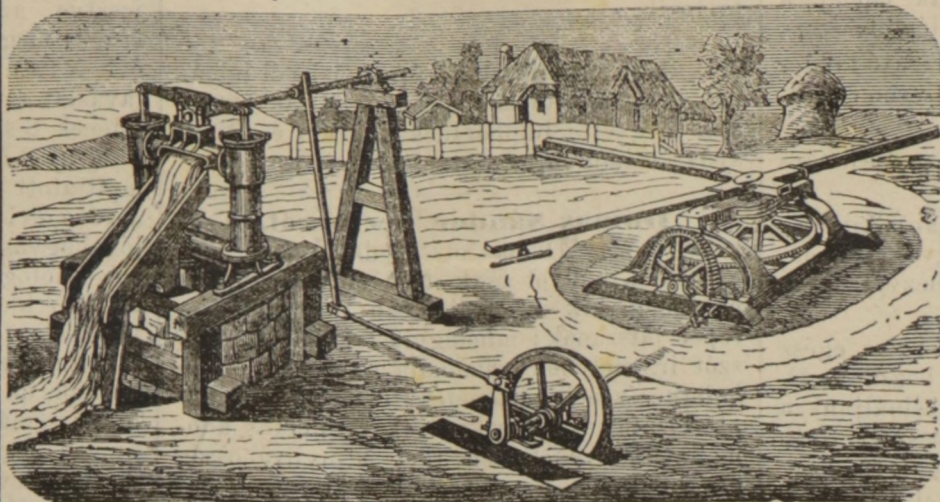
Állandó gőzszivattyúk.

172. 8—38

A m. csatornázási és lecsapoló gazdasági szivattyúk ember vagy lóerőre gazdasági telepeken, hidépítésekben, birkaszodák, náál egyszerű és szilárd szerkezetű fogva nélkülözhetetlen.

Javító és szerelő műhelye a vízmelészetnek.

Walser Ferencz fióktelepe Kolozsvárt
Bel-monostor-utca 12. szám.

Taufer József

Óvár,
Torony-utca 1—3. sz.

KOLOZSVÁRT,

Főter,
„Nagy pipához“ 36. sz.

Ajánlja már 35 év óta fennálló jól berendezett bőrizletét mindenféle fejtett, s fejtetlen Lenfonalait, szövőgyapot, kék veres fejtőt, ugyancsak maros- és küküllőmenti és hegyaljai kiváló minőségű tisztán kezelt borait, u. m.:

Asztali borok:

1878-beli Lapádi litere 24 kr.
„dito“ „30
1876-beli „Rizling“ „40
„ „ „50
1878-beli „Rizling“ „60
„ „ „Muskotály“ „60
„ „ „Kadarka piros“ „50
Finom rácúrmös piros 40

Csemege borok:

1862-beli Szentpáli 70 elt. 08 kr.
1876-beli Fugadi Som „80
„ „ „Rizling“ „80
„ „ „Muskotály“ „80
1869 „ermelleki Bakator „80
1876-beli Rózsamali „80
1876-beli Erdélyi vegyes „80
„ „ „Thaminer „80
Finom erdélyi aszu 1 ft.

Piros borok:

1876-beli Kadarka (Carbenet) (finom piros) 70 elt. 70 kr.
1874-beli Klefner 70 elt. 80 kr. || 1874-beli Oportó 70 elt. 80 kr.
1874-beli Budai sashegyi 70 elt. 70 kr.

Felsorolt csemege és piros borok 35 centiliteres üvegekkel is kaphatók.

Finom borecet litere 28 kr.

Első rendű hasábos búkkfa 4 mt. 10 ft 50.

Pagliano Szirup és por egyedüli raktára. 123. 15—20.

MARGIT

gyógyforrás.

Hatékony, vegyi összetételű fogva nevezetes gyógyvizet a lélegző, emésztési szervek idült harutos bántalmánál, torok-, gége-, légző- és hörgőbetegségekben kiváló sikerrel használják: Budapest Dr. Kórány Frigyes, Dr. Gebhardt Lajos, Dr. Navrátil Imre, Dr. Poor Imre, Dr. Kéty Károly, Dr. Barabás József. — Bécsben Dr. Baumbacher Henrik, Dr. Duschek egyetemi tanár és közokmányi orvos urak. — Ezen tekintélyes nyilatkozatai szerint a Margit-forrás nemcsak méltó versenytársa a Seltersi, — Gleichenbergi, — Gieshábi, — Radolnai, — Vichyi, — Emsi s hasonlított vizeknek, hanem gyógyhatásában azokat több tekintetben felül is mulja. — A mállatott klimatikus gyógyintézetekben, különösen az általános ismert és ma legfőbb tekintetben klimatikus gyógyintézet Görborsdorfbán a Margit-forrás otthonossá vált.

Szindékos félvezetékek ellenőrzése tekintetéből kéri a tekintetes orvosi kar, hogy a t. cz. közönség, hogy az eddig használt „Luh“ név mellőzésével ezután csak a „Margit-forrás“ elnevezést használják sziveskedjenek.

Borral használva a legérzékenyebb és legkellemesebb ital.

KIZARÓLAGOS FŐRAKTÁR:

ÉDES-KUTY L.

magyar kir. udv. ásványviz-szállítónál

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-TÉR.

125. 6—12

HIRDETÉSEK AZ

„ELLENZÉK“

kiadóhivatalában felvétetnek.

Belkírály-utca 16. szám.

Nincs többé tyukszem és szemölcs!

A Nagy-Solymosi Koncz Ármin gyógyszerész és vegyész által készített

CLAVETHYL

tyukszem, szemölcs, anyajegy, vastagbőr, fűg-göly, és minden hasonló bőrképződményt irtó szere, mely minden étető vagy étető szereként ment fájdalom nélkül pár nap alatt gyógyít. Ára 1 üveggel használati utasítással 1 ft.

Ára egy fél — próba — üveggel 60 kr.

HATÁSÁÉRT KEZESKEDEM!

Kapható: Budapest főváros és a vidék majd minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Továbbá ajánlom Sz.-Udvarhelyről postán megrendelhető alábbi kitűnő hatású szereket u. m.

Arczenőcs és mosdóvíz készítő
és minden bőrbetegség ellen kitűnő hatású. Ára 1 ft 50 kr.

Csúsz és köszvényesz, biztos hatású, több elismerő irattal kitüntetett szer. Ára egy nagy üveggel 1 ft.

Cotillon szesz az annyira kellemetlen ezerlábú bogarak ellen, szin és szagmentes. Könnyen alkalmazható. Ára 80 kr.

Emésztő labdacok, mindenféle gyomorbetegség, Kaczenjammer, korhelység utáni betegség ellen biztos hatású. Ára 1 ft.

Emésztő por. Dr. Gölis-féle, minden gyomorbetegségnél kitűnő hatású. Egy nagy doboz 1 ft 24. Kis doboz 84 kr.

Édes magyar mustár, gyógyerejű és ételhez való, kitűnő. Ára egy nagy üveggel 70 kr. Egy literes üveggel 1 forint 70 kr.

Fogcseppek vattával minden fogfájdalmat azonnal elmulaszt. Ára 35 kr.

„Glycerin“ labdacok: egér, patkány, vakond sat. irtószerek. Csakis rágesáló állatoknak ártalmas, házi állatoknak egész ártalmatlan. Ára 50 kr.

Pántlika gilisztá irtószere könnyen bevehető és biztos hatású. Ára 4 ft.

Hajpor. Tökéletes ártalmatlan, kellemes illatú. Ára 1 ft.

Hajfestő keleti, barna vagy fekete használati utasítással, többszörre elegendő. Ára 4 ft.

Hajszesz, hajnövesztő, göndörítő, mely és korpásság ellen biztos hatású. Ára 1 ft.

Hurut labdacok. Nátha-, orrgége-, mell és tüdő katarhusnál gyors és biztos hatású. Ára 1 ft.

„Multigraph“ legjobb írás, kóta, rajz stb. száraz utoni sokszorosító, mely készülő segélyével bárki rövid félóra alatt bármely írást v. rajzot 80—100 példánnyal szaporíthat.

Nagy-Solymosi KONCZ F. ANDRÁS

gyógyszerész

Székel-Udvarhelyt. — (Erdély.)

Kivonat az elismerő levelekből:

Nyilatkozat.

Alőírott ezennel elismerem, hogy székeludvarhelyi gyógyszerész és vegyész tekintetes nagy-solymosi Koncz Ármin ur által készített „CLAVETHYL“ nevű tyukszemirtő szert úgy magamnál valamint több betegemnél is a legmeglepőbb eredménnyel alkalmaztam, s azt úgy a könnyű kezelése, valamint azon sajátosságánál fogva, hogy a teljesen ártalmatlan alkalmazás daczára néhány nap alatt a legmakacsabb tyukszemet is gyökeresen kiirtja, a czélra minden más hasznoszer-nél kitűnőbbnek és megfelelőbbnek tartom.

Csikszereván 1882. márcz. 23.
Dr. SPANYIK JÓZSEF, s. e.
Csikmegye tisztí főorvosa
magy. kir. honvéd ezredorvos.

Igen tisztelt gyógyszerész ur!

A Clavethylt, — a mennyire alkalmas volt használatba venni, — örömmel nyilatkozatom: hogy az tyukszem és szemölcs ellen teljes és biztos sikerű, s méltán ajánlható.

A multigraphot alkalmaslag terjesztetni, hazafiai kedves kötelességemnek tartom.

A „Clavethyl“ a patikákban itt megvan, s alkalmaslag ezt is terjesztetni igyekszem.

Örömmel van szerencsém kifejezni, igen tisztelt gyógyszerész urnak ama két találmánya felett.

Tartsa meg isten szeretettel együtt maradandó boldogságban!

Zilah, 1882. márcz. 21.
Öszinte tisztelője:
Dr. BEREZKY KÁROLY, s. k.
Szilágymegyei főorvos stb.

A Clavethyl kapható a következő helyeken Erdélyben:

Bethlen: Szentgyörgyi M. Brassó: Kugler E., Fr. Dan Bayer Rokmangergasse 582. Csikszerevá: Fenczel János. Deés: Roth P. Déva: Lengyel G. D. Szent-Márton: Weber A. Erdős Szt. György: Tomcsik J. Erzsébetváros: Soós L. Földvár: Schneider J. Gyógysz. Gyula-Fehérvár: Fröhlich G. Mihályes Zs. Gy.-Szt. Miklós: Eranosz B. Gyergyó-Tölgyes: Róth Albert gyógyszer. Hátszeg: Csonka J. Kolozs: Malachovsky Máté gyógyszer. Köhalom: Edes János. Kézdi-Vásárhely: Janosó G. Kovács F. Kolozsvárt: Kónya Sándor, Dietrich Sámuel, Demeter József Loffer József kereskedő uraknál, Ember Bogdán gyógyszerész urnál, Dr. Hintz Gy; Valentini A. Wolf J. Székely M. Lencze: Scheint Fr. Maros-Ujvár: Érsekújvári S. M. Várad: Bernády D., Girtler A., Lehman F. A. Nagyenyel: Binder A. Kovács J. Nagy-Bánya: Harácsok József ősfia. Parajd: Besztercei J. Petrozsény: Gerkert G. Segesvár: Teutsch J. B. Szász-Régen: Hügel L. K. Coppel Fr. Sz.-Ujvár: Csana Dániel. Sz. Keresztur: Jaoge J. Szász-Sebes: Reinhardt F. C. Szászváros: Graffius J. Seps-Szent-György: Ötvös P. Teke: L. B. Török. Torda: Dániel K., Kovrig J. Zilah: Unger G. Weisz S. Zsibon: Bagossy K. István. Zalatna: Mihályes Zsigmond. Sz.-Udvarhely: Koncz J. A.